

רע"פ 8778/18 - צלאח שאויש נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8778/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: צלאח שאויש

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בע"פ 67440-03-18 מיום 22.11.2018 שניתן על ידי השופטים ר' יעקובי, מ' בר-עם ו-א' רון

בשם המבקש: עו"ד יואב ויטריאול

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים ר' יעקובי, מ' בר-עם ו-א' רון) בע"פ 67440-03-18 מיום 22.11.2018, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (השופט א' גורדון) בת"פ 41391-05-14 מיום 25.1.2018 ומיום 20.2.2018, בהתאמה.

2. כתב האישום כולל שני אישומים המייחסים למבקש שתי עבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) משני אנשים שונים בשווי כולל של כ-80,000 ש"ח, ועבירה של הוצאת שיק ללא כיסוי לפי סעיף 432(א) לחוק.

3. על פי הנטען באישום הראשון, המבקש מסר לאדם העוסק באספקת מוצרי חשמל ואלקטרוניקה (להלן:

עמוד 1

המתלונן (1) שיק ללא כיסוי על סך 10,000 ש"ח במועד שאינו ידוע במדויק, במטרה לרכוש ממנו בהמשך סחורה בשווי 40,000 ש"ח.

משנמצא כי השיק ניתן ללא כיסוי, המתלונן 1 סירב למכור למבקש סחורה תמורת שיקים. עם זאת, בפגישתם ביום 5.5.2010 בירושלים לצורך השבת השיק למבקש, הוסכם כי המתלונן 1 ימכור לו ולאחיינו סחורה בתמורה ל-8,886 ש"ח במזומן. לאחר שהסחורה הועברה לרכבם של המבקש ואחיינו, המבקש החל לכתוב לטובת המתלונן שיק בשווי 9,000 ש"ח המשוך מחשבון לא פעיל הרשום על שמו של אדם אחר. משהמתלונן 1 הביע את מחאתו, המבקש ואחיינו נמלטו מהמקום.

4. על פי המתואר באישום השני, המבקש או אחיינו פנו ביום 8.9.2011 לאדם העוסק בשיווק נרגילות ומוצרי טבק (להלן: המתלונן 2) וביקשו לרכוש ממנו סחורה בהיקף גדול. ביום 11.9.2011 נפגשו המבקש ואחיינו, בליווי מספר אנשים נוספים, עם המתלונן 2 ועובד נוסף מטעמו. המבקש ואחיינו בדקו את הסחורה שהייתה במשאיתו של המתלונן 2 והעמיסו אל רכביהם טבק וציוד נוסף לעישון, בשווי כולל של 71,000 ש"ח לא כולל מע"מ. זאת, לאחר שהציגו בפני המתלונן 2 מעטפת מזומנים ושיקים והדגישו כי יש ביכולתם לשלם עבור הסחורה.

לאחר מכן המבקש מסר לידי המתלונן 2 שיק על סך 31,000 ש"ח המשוך על חשבון שאינו פעיל ורשום על שמו של אחר, והבטיח לשלם את היתרה במזומן - אך לבסוף נמלט מהמקום מבלי לשלם את היתרה.

5. המבקש הורשע בבית משפט השלום בירושלים, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

6. בגזר דינו, קבע בית משפט השלום מתחם ענישה אחד כולל בגין העבירות בהן הורשע המבקש.

במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם את מעשיו עמד בית משפט השלום על פגיעתם בערך המוגן של הגנה על חופש הרצון, הפעולה והבחירה, כמו גם הגנה על הקניין ועל חיי מסחר וחברה תקינים; על הנזק שגרם למתלוננים; ועל החומרה שבמעשיו, בשל כך שהונה שני אנשים שונים בהזדמנויות שונות. כן נבחנה מדיניות הענישה הנוהגת בגין ביצוע העבירות בהן הורשע בנסיבות דומות.

לאור אלו, קבע בית משפט השלום כי מתחם העונש ההולם את המעשים נע בין 5 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות, ל-12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונש מאסר על תנאי, וכן קנס בסכום הנע בין 3,000 ל-6,000 ש"ח ופיצוי למתלוננים.

בקביעת העונש בתוך מתחם זה, נשקלו לקולא פרק הזמן הממושך שחלף מאז ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום (כשלוש שנים), וכן נסיבותיו האישיות של המבקש - ובכלל זה קשייו הכלכליים והשלכות מאסרו על משפחתו. מנגד, נשקלו לחומרא הנסיבות שבהן המבקש לא הביעה חרטה על מעשיו; לא פעל לתיקון הנזק שגרם למתלוננים; והעובדה שלחובתו הרשעה קודמת בגין עבירות של קבלת דבר במרמה ושימוש במסמך מזויף שבוצעו בשנת 2003.

נוכח כל האמור, השית בית משפט השלום על המבקש עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל; קנס בסך 3,000 ש"ח או 15 ימי מאסר תמורתו; פיצוי למתלוננים בסך כולל של 44,386 ש"ח; עונש של 5 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירה של קבלת דבר במרמה למשך 3 שנים; ועונש של 2 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירה של הוצאת שיק ללא כיסוי למשך 3 שנים.

7. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי בירושלים על הכרעת דינו ועל חומרת גזר דינו, אך חזר בו מערעורו על הכרעת דינו במהלך הדיון.

בערעורו על חומרת העונש, שב המבקש על טענותיו כי היה מקום להקל בעונשו, וזאת בין היתר נוכח נסיבותיו האישיות ופרק הזמן שחלף מאז מועד ביצוע העבירות ועד להגשת כתב אישום. כן נטען כי שגה בית משפט השלום בכך שלא ביקש שיונחו בפניו תסקיר בעניינו מטעם שירות המבחן וחוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות.

8. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש, בקובעו כי "בגזר דינו המפורט והמנומק של בית משפט קמא לא נפל פגם המקים עילה להתערבותו של בית משפט שלערעור".

בפרט, נקבע כי בית משפט השלום שקל "לפני ולפנים" את מכלול נסיבותיו האישיות של המערער; וכי במסגרת החלטתו שלא להזמין תסקיר מטעם שירות המבחן, התייחס בית משפט השלום אל כלל השיקולים הנוגעים לעניין.

המבקש לא השלים עם פסק הדין, ומכאן הבקשה שלפניי לרשות ערעור על חומרת העונש שהושת עליו.

9. בבקשתו למתן רשות ערעור על חומרת העונש שהושת עליו, חוזר המבקש על טענותיו כפי שהובאו בפני בית המשפט המחוזי. כן טוען המבקש כי נסיבותיו האישיות וחומרת העונש שהושת עליו מצדיקים מתן רשות ערעור "גלגול שלישי".

10. דין הבקשה להידחות.

11. כידוע, רשות ערעור תינתן במקרים נדירים, אשר מעוררים סוגיה עקרונית, החורגת מעניינו של המבקש, או כאשר נגרם למבקש עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני. יתירה מזאת, בקשה לרשות ערעור על חומרת העונש תינתן רק במקרים שבהם חלה סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת בנסיבות דומות (רע"פ 4315/18 שדה נ' מדינת ישראל (12.6.2018)).

עניינו של המבקש אינו נמנה עם מקרים חריגים אלה.

12. טענותיו של המבקש נדחו על ידי שתי הערכאות הקודמות לאחר בחינת מכלול הנסיבות הנוגעות לעניין, ובכלל זה נסיבותיו האישיות ופרק הזמן שחלף מאז מועד ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום. כעולה מגזר דינו של

בית משפט השלום, שיקולים אלו אף הביאו להקלה מסוימת בעונשו.

יתירה מזאת, בהתחשב בחומרת מעשיו, איני סבור כי העונש שהושת על המבקש מחמיר עימו או גרם לחוסר צדק כלשהו. המבקש פעל בשיטתיות והונה שני אנשים שונים באופן שהביא לפגיעה משמעותית בפרנסתם. עבירות המרמה והזיוף פוגעות ביחסי האמון הבסיסיים בחברה הנחוצים לשם שגשוגה, ונדרשת החמרה בענישה בשל ביצוע עבירות אלה (רע"פ 4514/18 אהרוניאן נ' פרקליטות המדינה (3.7.2018)).

13. אשר על כן, הבקשה נידחית. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע העונש.

ניתנה היום, ט"ז בטבת התשע"ט (24.12.2018).

שׁוֹפֵט
